جمهوری اسلامی ایران
قوه قضائیه
دیوان عالی کشور
اداره کل وحدت رویه و نشر مذاکرات و آراء هیأت عمومی

رأی شماره:۷۱٤-۱۳۸۸/۱۲/۱۱

بسمه تعالی

رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور

طبق اصل سی‌وچهارم قانون‌اساسی: ((دادخواهی حق‌مسلّم هر فرد است و هرکس می‌تواند به‌منظور دادخواهی به‌دادگاه‌های‌صالح رجوع‌نماید ... و هیچ‌کس را نمی‌توان از دادگاهی که‌به‌موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع‌کرد)) انتخاب وکیل هم بنا به حکم‌مقرر در اصل سی‌وپنجم قانون‌اساسی ازحقوق اصحاب دعواست و قانون آیین‌دادرسی دادگاه‌های عمومی‌و انقلاب در امورمدنی نیز با تأکید برحق متداعیین در انتخاب‌وکیل، در ماده ۲ مقررداشته: ((هیچ‌دادگاهی نمی‌تواند به دعوایی رسیدگی‌کند مگر اینکه‌شخص‌یااشخاص‌ذی‌نفع‌یا وکیل یا قائم‌مقام‌یا نماینده قانونی آنان رسیدگی به دعوا را برابر قانون درخواست نموده باشند.)) و در ماده ۳۹ تصریح کرده: ((درصورتی‌که وکیل استعفای‌خود را به دادگاه اطلاع‌دهد، دادگاه به موکل اخطارمی‌کند که شخصاً یا توسط وکیل‌جدید،دادرسی‌را تعقیب‌نماید...))همچنین‌قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین‌دادگستری مصوّب ۱۳۵٦ در فصل هشتم در قسمت‌اخیر ماده ۳٤ یادآورشده که اجرای مقررات این‌فصل نباید حق‌تظلم و مراجعه‌مستقیم و بدون مانع اشخاص‌به‌دادگاه‌هاودیوان‌عالی‌کشور را از آنان سلب‌نماید، بنابراین به‌نظراکثریت قریب‌به‌اتفاق اعضای هیأت‌عمومی دیوان‌عالی‌کشور برای اقامه دعاوی‌حقوقی، شکایت از آراء و دفاع‌از آنها دخالت وکیل قانوناً الزامی‌نیست و دادنامه شماره ۱۲۲۰-۱۳۸۵/۸/۲۷ شعبه‌پانزدهم دادگاه‌تجدیدنظر استان‌تهران که با این‌نظر مطابقت‌دارد نتیجتاً صحیح‌ومنطبق با موازین‌قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین‌دادرسی‌دادگاه‌های‌عمومی و انقلاب در امورکیفری برای شعب دیوان‌عالی‌کشور و دادگاه‌ها لازم‌الاتباع است.

هیأت عمومی دیوان‌عالی‌کشور